

VOLUNTARIES (1994), Het Nationale Ballet

DEEN VAN MEER

‘Een sterk decor maakt een foto soms saai’

‘De dansfoto hiernaast komt uit de choreografie VOLUNTARIES bij Het Nationale Ballet (1994) van Glen Tetley, met danseressen Nathalie Caris en Coleen Davis. De twee danseressen lijken één vorm, een ypsilon. Ze hebben een perfecte balans en lijken te vliegen, in de benen zit een mooie lijn. De blik is naar beneden gericht, ingetogen. Het licht brengt de structuur van de spieren naar voren. Het motief van het achterdoek komt terug in de kostuums. Het is maar één keer mogelijk om deze foto te maken. Als toeschouwer kun je dit moment nooit bewust zien, want de beweging gaat door.

Voor de overige foto’s heb ik naar ouder en recenter werk gekeken. Van de voorstellingen van Susanne Kennedy word ik heel gelukkig. Haar werk is rauw, aangrijpend en confronterend. Echte emoties, dat gevoel. Net als Chris Nietvelt die in DE TRAMLIJN DIE VERLANGEN HEET van Het Zuidelijk Toneel direct op de emotie speelt. Daarbij kan ik bij Kennedy het toneel op, wat om verzekeringstechnische redenen bij gezelschappen als Het Nationale Ballet of De Nederlandse Opera onmogelijk is.

De foto van de voorstelling 172 SUGGESTIES AAN EEN LICHAAM van LeineRoebana geeft het idee dat je erbij bent, in de beweging zit. Je komt daarvoor veel dichterbij dan in werkelijkheid. Dit in tegenstelling tot de foto van ASCENT die juist de ruimtelijkheid laat zien.

Naast mijn studie filosofie was ik in de jaren tachtig actief als danser in het semi-professionele circuit. Om rond te komen werkte ik bij een kapper waar de *New Wave*-scene kwam. Ik vroeg de opvallende types die er kwamen of hij hen in de avonden mocht portretteren. Filosofie en dans verdwenen al rap naar de achtergrond toen ik in de leer ging bij modefotograaf Kenneth Hope. Na een jaar studiowerk kreeg ik een nieuw doel: met deadlines werken. Daarvoor was dagbladjournalistiek de aangewezen weg. Ik fotografeerde demonstraties, maakte portretten van Tweede Kamerleden, deed alles wat er moest gebeuren in opdracht en met spoed, voor kranten en bladen als DE WAARHEID en FORUM. Pas later op de kunstredactie kwam ik in contact met theatermakers.

Door een portrettenserie voor het VRIENDENBULLETIN van Het Nationale Ballet, waarvoor ik de dansers thuis fotografeerde met bestaand licht,

en de foto’s rondom de afscheidstournee van Alexandra Radius (en Han Ebbelaar), trok ik de aandacht van Rudi van Dantzig. Het viel hem op dat ik onder alle omstandigheden kon werken. Van Dantzig wilde echte emotie laten zien, hij had een hekel aan gezette foto’s. Daarbij was het lichtontwerp van voorstellingen vaak bijna te donker om te fotograferen met een analoge camera, maar het lichtontwerp is net zo goed onderdeel van de voorstelling. Daar moet je als fotograaf een technische oplossing voor zoeken. AARTSENGELEN SLACHTEN DEN HEMEL ROOD was het eerste ballet van Van Dantzig dat ik mocht fotograferen, met Jeanette Vondersaar, Clint Farha en Valerie Valentine. Vele volgden. In de loop der jaren fotografeerde ik ballet, moderne dans, theater, opera en de laatste jaren is daar musical bijgekomen.

‘Er is geen recept voor goede scènefotografie. Het verschilt per discipline. Een sterk decor in een voorstelling maakt de foto soms saai omdat het te dwingend is. Daarvoor moet je dan een oplossing zoeken door bijvoorbeeld met close-ups te werken. Een dialoog tussen twee acteurs die ver van elkaar af staan op een groot toneel kun je vaak beter diagonaal fotograferen, omdat anders de afstand op de foto te groot wordt. Een klassiek ballet fotografeer je juist frontaal, het is op het midden gemaakt, richting de zitplaats van de koningin.

‘Als het mogelijk is, ga ik van tevoren even kijken of voer ik een gesprek met de maker. Het is goed makers aan de details te zien werken in de studio. Soms bekijk ik een doorloop of loop ik de lichtstanden door. Maar ik ga vooral kijken om inspiratie op te doen. De volgende dag op de generale sta ik er weer blanco. Want geen avond is hetzelfde en dansers van verschillende casts leggen het accent in de beweging toch weer net iets anders.

‘Een vrije opdracht voor NEW YORK TIMES MAGAZINE ligt in het verschiep. De afgelopen jaren fotografeerde ik veel musicals en na een aantal Van den Ende Theaterproducties kwam ik bij Disney terecht. Nu vlieg ik van de Verenigde Staten tot Australië. Maar ik blijf in Nederland, want ik wil niet missen wat hier in de podiumkunsten gaande is.’

Marcelle Schots

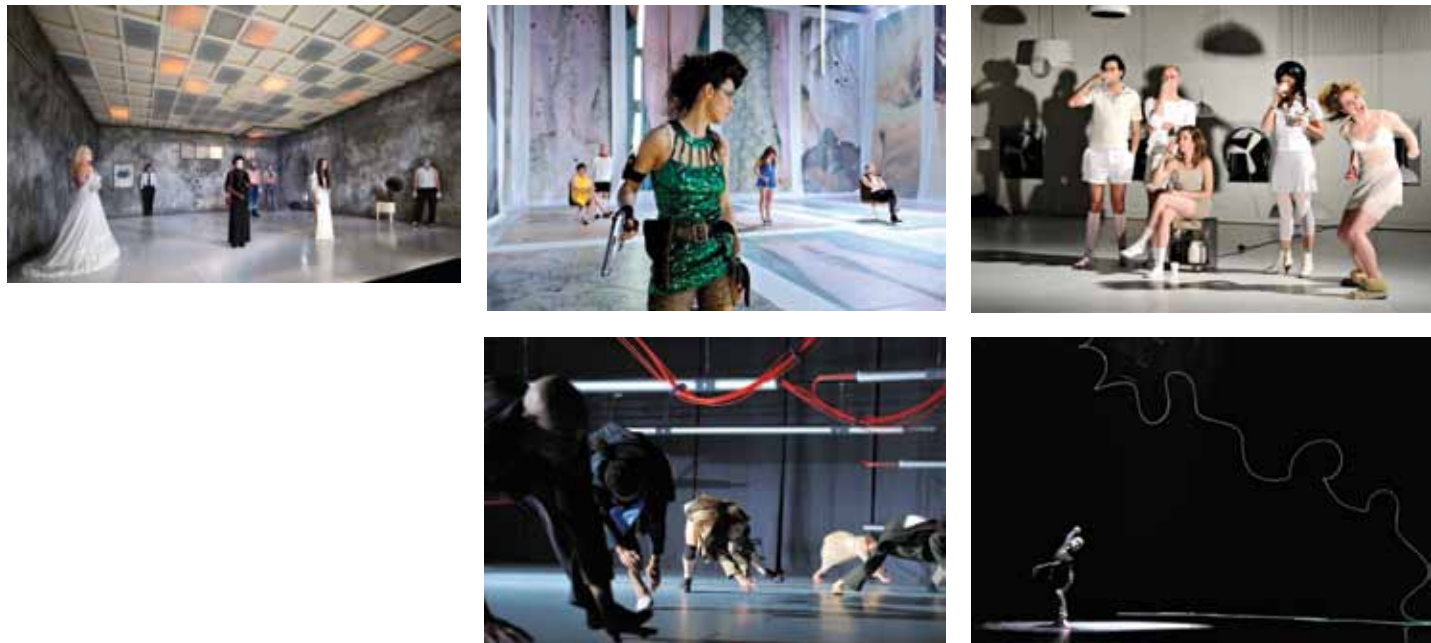
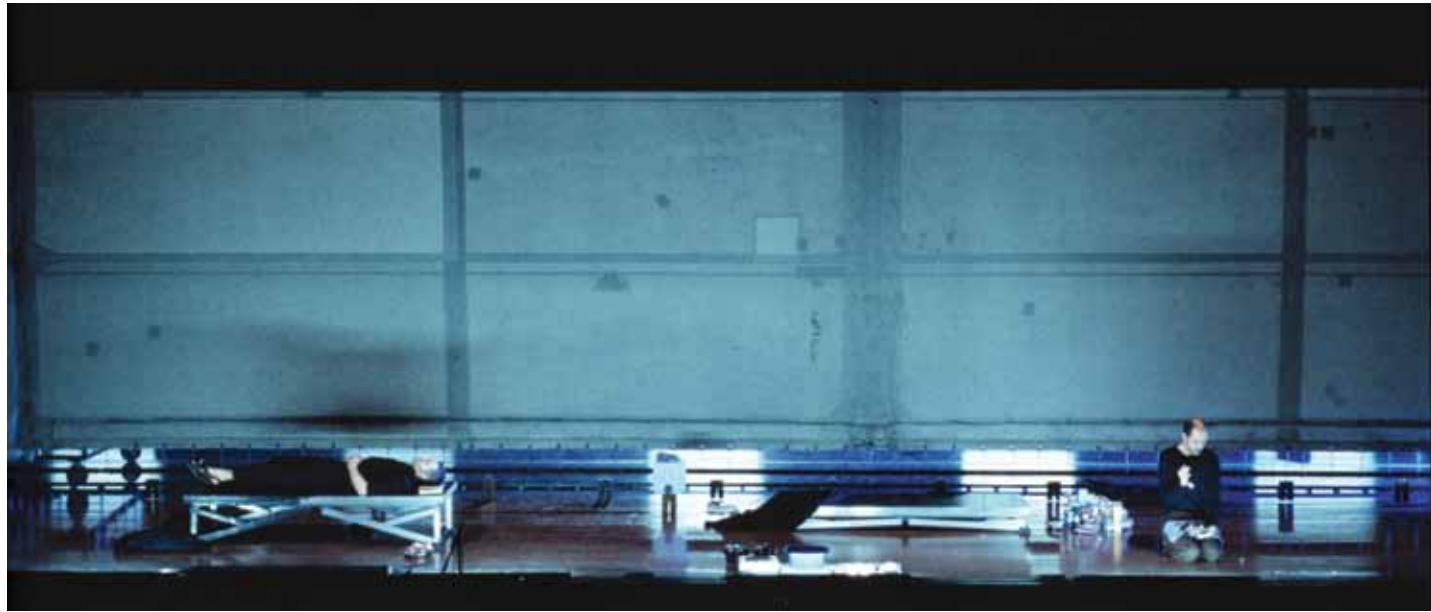
DEEN VAN MEER (1963)

Theaterfotograaf sinds: 1989

Camera: o.a. Nikon D3, Hasselblad 500 en Leica M9

Opleiding: een jaar meegelopen met modefotograaf Kenneth Hope

Opdrachtgevers (o.a.): Het Nationale Ballet, Dansgroep Krisztina de Châtel, LeineRoebana, Het Zuidelijk Toneel, De Nederlandse Opera, Het Toneel Speelt, het Nationale Toneel, Opera Zuid, Van den Ende Theaterproducties, Disney Theatrical Productions New York
www.deenvanmeer.com

BORN SLIPPY (WORKSHOP) (1997), Het Nationale Ballet // Toer van Schaik in Frankrijk (1997) // Jeanette Vondersaar in Frankrijk (1997) // ASCENT (2009), LeineRoebana DE KUS VAN DE SPINVROUW (1998), Het Zuidelijk Toneel
 EMILIA GALOTTI (2010), Susanne Kennedy/Nationale Toneel // HEDDA GABLER (2008), Susanne Kennedy/Nationale Toneel // DAGELIJKS brood (2008), Susanne Kennedy/Nationale Toneel
 172 SUGGESTIES AAN EEN LICHAAM (2010), LeineRoebana // ASCENT (2009), LeineRoebana

SLEEPING BEAUTY (1995), Het Nationale Ballet // ORFEO ED EURIDICE (1993), De Nederlandse Opera // DE TRAMLIJN DIE VERLANGEN HEET (1998), Het Zuidelijk Toneel // Afscheid Alexandra Radius (1990), Het Nationale Ballet
 WERTHER (1996), De Nederlandse Opera // LES MISERABLES (2010), Paper Mill Palyhouse, New Jersey // Afscheid Alexandra Radius (1990), Het Nationale Ballet
 I-SPACE (2004), Dansgroep Kristztina de Châtel // LES MISERABLES (2010), Paper Mill Palyhouse, New Jersey // DRUMMING (2010), Anne Teresa de Keersmaeker/Rosas
 RIGOLETTO (1996), De Nederlandse Opera // EMILIA GALOTTI (2010), Susanne Kennedy/Nationale Toneel